

podmínek. Protože se trestní řízení neskončilo rozsudkem a nebylo v něm tedy rozhodnuto o vině a o soukromoprávních nárocích žalobcových, musil by žalobce v nynějším sporu nejen tvrditi, že podle jeho mínění šlo o trestný čin (podvod), nýbrž musil by to také dokázati, což však neučinil, omeziv se jen na to, že poukazoval k trestním spisům. Již také z této příčiny nemohla míti jeho žaloba úspěch. Mimo to nebylo zde — jak už bylo řečeno — souvislosti mezi tvrzenou škodou žalobcovou a trestným činem, pro který byla jistota zřízena (zločin zpronevěry).

Čís. 12983.

K zastupování pozůstalosti proti třetím osobám jsou povoláni všichni dědici, kteří co do správy pozůstalosti jsou společenstvím, na něž jest obdobně použiti předpisů §§ 833 a n. sl. obč. zák. Dědic, který jest proti pozůstalosti v poměru věřitele nebo dlužníka, jest ve věcech týkajících se tohoto poměru ze zastupování pozůstalosti vyloučen a zastupují pozůstalost v tom případě zbývající dědici.

O tom, zda jest udělení svolení pozůstalostního soudu k podání žaloby (proti dědici), rozhodují jen zájem a potřeba pozůstalosti a pozůstalostního řízení. Zájem pozůstalosti vyžaduje jen výjimečně, by pohledávky byly vymáhány za pozůstalostního řízení.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, R I 691/33.)

K pozůstalosti po Boženě K-ové přihlásili se jako dědici Josef K., František K., Růžena Č-ová a Václav K. Návrh Josefa K-a, Františka K-a a Růženy Č-ové, by jim bylo uděleno zmocnění k vedení sporu proti Václavu K-ovi o zaplacení peněžité pohledávky, p o z ů s t a l o s t n í s o u d zamítl. D ů v o d y: Podle §§ 547 a 550 obč. zák. jest považovati všechny přihlášené dědice za jednu osobu. Bylo by v rozporu s těmito ustanoveními, kdyby soud dal jen některým ze spoludědiců, mezi něž patří i Václav K., zmocnění, by nastupovali jménem pozůstalosti žalobou proti spoludědici. Ostatně k takové žalobě zletilí dědicové ani nepotřebují soudního zmocnění (roz. ze dne 2. října 1885 čís. 12036 Gl. U. 13533). R e k u r s n í s o u d udělil navrhovatelům zmocnění k vedení sporu proti Václavu K-ovi. D ů v o d y: I stěžovatelé i Václav K. přihlásili se k dědictví po Boženě K-ové dne 31. října 1929 bez zanechání poslední vůle zemřelé ze zákona s dobrodiním inventáře a přihlášky jejich byly na soud přijaty. Není tedy pochybnosti o tom, že se podle §§ 547 a 550 obč. zák. proti třetí osobě se zůstavitelkou považují za osobu jedinou, a to všichni. Než v projednávaném případě jde o uplatnění pohledávky zůstavitelky proti přihlášenému dědici Václavu K-ovi, který jest tedy zároveň dlužníkem pozůstalosti. Soud prvý jest toho názoru, že nelze dáti zmocnění jen některým dědicům, aby jménem pozůstalosti zakročili proti spoludědici žalobou. Přehlíží však, že se přihlášením se dlužníka zůstavitelky za dědice nic nemění na právech pozůstalosti pokud se týče spoludědiců (§ 1445 obč. zák.) proti němu jako

dlužníku. Proto také žalující stranou nejsou tu dědicové, nýbrž pozůstalost po Boženě K-ové a žalovaným není Václav K. jako dědic, nýbrž jako dlužník pozůstalosti, tak že je nerozhodné, že jest i spoludědicem žalující pozůstalosti. Poněvadž nemůže vystupovati jako dědic v roli žalobce a současně jako dlužník v roli žalovaného, může býti pozůstalost zastoupena jen zbývajícími přihlášenými dědici, kteří, ježto jde o placení, potřebují podle § 145 nesp. pat. zmocnění pozůstalostního soudu k vedení tohoto sporu, při čemž jest nerozhodné, že jsou zletilí.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

K zastupování pozůstalosti proti třetím osobám povoláni jsou všichni dědici (§§ 547 a 550 obč. zák.), kteří co do správy pozůstalosti jsou společenstvím, na něž jest užití obdobně předpisů § 833 a následujících obč. zák., takže o věcech řádné správy rozhoduje většina počítaná podle dědických podílů (§ 833 obč. zák.). Dědic, který jest proti pozůstalosti v poměru věřitele nebo dlužníka, jest ve věcech týkajících se tohoto poměru ze zastupování pozůstalosti podle přirozené povahy věci pro kolisi zájmů vyloučen a zastupují pozůstalost v tom případě zbývající dědici. Ti však jsou způsobilí rozhodovati o věcech správy jen, byla-li pro dotyčné usnesení získána potřebná k tomu (§ 833 obč. zák.) většina všech podílů. V souzeném případě přihlášení dědici Josef K., František K. a Růžena Č-ová povoláni jsou k pozůstalosti po Boženě K-ové dohromady jen z polovice, takže sami nemohou, třeba souhlasně, rozhodnouti o vymáhání domnělé pozůstalostní pohledávky za přihlášeným spoludědicem Václavem K-em, povolaným rovněž k polovici pozůstalosti, takže potřebují svolení pozůstalostního soudu k podání žaloby proti Václavu K-ovi. Při rozhodování o tomto svolení jest však směr jen zájem a potřeba pozůstalosti a pozůstalostního řízení. Pro účely pozůstalostního řízení pravidelně stačí zařazení pozůstalostní pohledávky do pozůstalostního jmění a odevzdání pozůstalosti dědicům. Se stanoviska pozůstalostního řízení lze pravidelně ponechat dědicům, by si sami vymáhali pozůstalostní pohledávky podle dílů, jakými jim pozůstalost byla odevzdána. Jen výjimečně vyžaduje toho zájem pozůstalosti, by pohledávky byly vymáhány za řízení pozůstalostního; pravidelně bude toho potřebí, kdyby z průtahu hrozilo nebezpečství, že pohledávka stane se nedobytnou. V souzeném případě dědici Josef K., František K. a Růžena Č-ová v té příčině uvedli, že by se dědic Václav K., kdyby svolení ke sporu nebylo dáno, mohl vymknouti své povinnosti a zbaviti se tak dluhu a že by se odkladem stížila dobytnost pohledávky. Nižší soudy nezkoumaly, zdali zájem a potřeby pozůstalosti podání žaloby vyžadují, ač toho bylo potřebí se zřetelem na tvrzení Václava K-a, že by i při příznivém pro něho výsledku sporu utrpěl újmu jako dědic, poněvadž by se pozůstalostní jmění zmenšilo o náklady sporu, které by pozůstalost, kdyby ve sporu podlehla, byla povinna hraditi, čímž by se

zmenšil jeho dědický podíl, a soud se zřetelem na ustanovení § 23 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. měl si z úřadu zjednatí podklad pro své rozhodnutí.

Čís. 12984.

Nepřípustnost pořadu práva, domáhá-li se ten, komu byla udělena koncese k provozování autobusové dopravy, náhrady škody na státu, ježto poštovní správa zřídila na stejné trati autobusovou dopravu téhož druhu.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, Rv I 276/32.)

Zemská správa politická udělila žalobci výnosem ze dne 11. července 1928 koncesi pro periodickou dopravu osob autobusem na trati V.—H. mimo jiné za těchto podmínek: »Koncese zaniká kdykoli beze vší náhrady, zřídí-li státní správa vlastní automobilní trať směru stejného nebo nepřilíš odchylného« (podmínka č. 1), dále pak: »Podnikatel zruší automobilní trať bez nároků na náhradu, vybuduje-li státní železniční správa v atrakčním obvodu automobilní trati železniční nebo málo odchylného nebo prokáže-li citelnou konkurenci dnešnímu spojení železničnímu (podmínka č. 11). Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na poštovním eráru náhrady škody, ježto již dne 15. června 1929 zřídila poštovní správa na téže trati autobusovou dopravu téhož druhu, čímž donutila žalobce k zastavení provozu jeho podniku. O b a n i ž š í s o u d y rozhodly o žalobě věcně, zamítнувše ji.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se na státu náhrady škody, která prý mu vzešla tím, že byl donucen zastavití provoz autobusového podniku. Ku provozu tomu byla žalobci udělena koncese výnosem zemské politické správy v Praze ze dne 11. července 1928, tedy úkonem státní svrchovanosti. Úkonem téže státní svrchovanosti bylo však též zřízení vlastní automobilní trati státem (poštovním erárem) stejného směru dne 15. června 1929. O tento akt státní svrchovanosti opírá žalobce svůj nárok na náhradu škody. Pohledávka náhrady škody nemůže míti povahu jinou, než jest povaha porušení, z něhož vznikla. Stalo-li se porušení, z něhož se náhradní nárok odvozuje, úkonem správy veřejné, náleží i žaloba na náhradu škody nikoli před soud, nýbrž před úřad správní (rozh. 10.004 sb. n. s.). Porušení práva k provozu autobusovému, k němuž obdržel žalobce koncesi, stalo se podle údajů žalobních postupem poštovního eráru tím, že zřídila poštovní správa dne 15. června 1929 na stejné trati, jaká žalobci byla vykázána, autobusovou dopravu téhož druhu, čímž ho donutila podle podmínky č. 1 a 11 koncesní listiny k zastavení provozu a takto ho poškodila. Stalo se tedy porušení, z něhož žalobce od-